

Arbetsmarknadsdepartementet,
Regeringskansliet

Departementspromemorian Etableringsjobb (Ds 2019:13)

Datainspektionen har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Sammanfattning

Datainspektionen ser positivt på att promemorian innehåller proportionalitetsbedömningar där intresset av att behandla personuppgifter vägs mot intrånget i enskildas personliga integritet. Datainspektionen anser dock att det krävs tydligare utredning och analys av de integritetsrisker som förslaget kan innebära. Om integritetsriskerna vid ett specifikt lagstiftningsförslag inte analyseras är det inte heller möjligt att göra en korrekt bedömning av om de integritetshöjande åtgärder som ska minska intrånget är tillräckliga för att uppnå proportionalitet. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslaget i de delar som framgår nedan.

Datainspektionens synpunkter

6. Arbetsgivarens och partsorganisationernas uppgiftsskyldighet vid etableringsjobb

Enligt förslaget ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om skyldighet för arbetsgivare att till en myndighet lämna uppgifter som har betydelse för ett ärende om statlig ersättning som lämnats för arbete i etableringsjobb. Detsamma ska gälla för föreskrifter om skyldighet för partsorganisationer att lämna in kopia av kollektivavtal och uppgifter som har betydelse för ett ärende om statlig ersättning som lämnas för arbete i etableringsjobb.

I promemorian framförs att det inte kan uteslutas att vissa av de uppgifter som arbetsgivare kan komma att lämna kan utgöra personuppgifter. Vidare framgår att de personuppgifter som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan behöver inte bedöms vara känsliga personuppgifter enligt artikel 9 i EU:s dataskyddsförordning.

Av promemorian framgår att det både vad gäller arbetsgivare och partsorganisationer inte bedöms vara fråga om ett sådant uppgiftslämnande som omfattas av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. När det gäller arbetsgivares uppgiftsskyldighet redovisas en bedömning av förenligheten med EU:s dataskyddsförordning. Bedömningen är att målet med uppgiftsskyldigheten överväger det eventuella integritetsintrång som arbetsgivarens behandling av personuppgifter till följd av uppgiftsskyldigheten möjligen skulle kunna innebära för den enskilde.

Datainspektionen ser positivt på att promemorian innehåller en proportionalitetsbedömning där intresset av att behandla personuppgifter vägs mot intrånget i enskildas personliga integritet. Datainspektionen anser att det utan närmare utredning och analys av vilka typer av personuppgifter som kan komma att behandlas och av integritetsriskerna för den enskilde inte går att bedöma om uppgiftsskyldigheten är proportionell i förhållande till målet.

Promemorian saknar utredning kring vilka typer av personuppgifter som kan komma att behandlas. Det är därför inte tydligt hur det kan konstateras att personuppgifterna inte bedöms vara känsliga personuppgifter. Datainspektionen noterar att om känsliga personuppgifter behandlas krävs ett tillämpligt undantag i artikel 9.2 i EU:s dataskyddsförordning. Vissa av dessa undantag kräver kompletterande nationella bestämmelser för att undantagen ska vara tillämpliga.

Datainspektionen anser att det krävs en tydligare utredning och analys av de integritetsrisker som förslaget kan innebära för att en korrekt proportionalitetsbedömning ska kunna genomföras. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslaget på nuvarande underlag.

7. Utökad informationsutbyte mellan Skatteverket och Försäkringskassan kopplat till bland annat etableringsjobben

Enligt förslaget ska Försäkringskassans möjlighet till direktåtkomst till uppgifter i beskattningsdatabasen utökas till att även omfatta fall där

uppgifterna behövs i ett ärende om beräkning av ersättning till den som tar del av insatser inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

I promemorian redovisas tidigare allmänna överväganden om ett utökad uppgiftsutlämnande och den personliga integriteten i samband med förslag om direktåtkomst för Försäkringskassan (prop. 2017/18:270 s. 49 f och prop. 2016/17:58 s. 124 f). Det konstateras i promemorian att regeringens allmänna överväganden äger giltighet även när det gäller det nu aktuella förslaget. I den särskilda del av promemorian som berör huruvida förslaget är förenligt med EU:s dataskyddsförordning återges till stor del de ovan refererade allmänna överväganden från regeringen.

Datainspektionen konstaterar att det i promemorian inte anges vilken rättslig grund enligt artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning som ger stöd åt den behandling av personuppgifter som förslaget innebär. Det får antas att behandlingen är tänkt att ske med stöd av en av de rättsliga grunderna i artikel 6 som kräver en proportionalitetsbedömning enligt artikel 6.3 andra stycket. Promemorian innehåller generella avvägningar kring den intrånget i den personliga integriteten men inte någon uttrycklig hänvisning till proportionalitetsbedömning enligt artikel 6.3 andra stycket.

Datainspektionen anser att även om förslaget rör en utökning av direktåtkomst som redan sker mellan Försäkringskassan och Skatteverket krävs en analys av hur det aktuella förslaget förhåller sig dataskyddsförordningens bestämmelser. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslaget på nuvarande underlag.

8.3 En utökad möjlighet för Arbetsförmedlingen att inhämta uppgifter

Enligt förslaget ska kreditinstitut, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag genom en ny lag vara skyldiga att på begäran ska lämna vissa uppgifter till Arbetsförmedlingen.

Enligt promemorian görs bedömningen att intresset av att uppgifterna ska kunna begäras ut av Arbetsförmedlingen väger tyngre än den begränsning av bank- och försäkringssekretessen som uppgiftsskyldigheten innebär. Som skäl anges särskilt att uppgifterna kommer att omfattas av en tillräckligt stark sekretess hos Arbetsförmedlingen för att skydda personliga förhållanden och enskilda affärs- och driftförhållanden.

Vidare anges att uppgiftsskyldigheten är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. I bedömningen av om lagförslaget uppfyller kravet på proportionalitet i artikel 6.3 andra stycket i EU:s dataskyddsförordning

framförs att skyldigheten får anses proportionell mot ändamålet. Det konstateras att det är av vikt att myndigheter ges goda förutsättningar att undvika felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott samt att de personuppgifter som behöver behandlas för utlämnande är begränsade och skyddas hos Arbetsförmedlingen genom den särskilda reglering som finns för myndighetens behandling i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

När det gäller skyldigheten för kreditinstitutioner att lämna ut uppgifter framförs även i promemorian att en uppgiftsskyldighet skulle innebära ett begränsat intrång i den personliga integriteten och att företagen får anses ha ett intresse av att deras kunder inte använder deras tjänster för att begå brott.

Datainspektionen ser positivt på att promemorian innehåller en proportionalitetsbedömning där intresset av att behandla personuppgifter vägs mot intrånget i enskildas personliga integritet. Datainspektionen anser att de övervägningar som redovisas brister när det gäller utredning och analys av de integritetsrisker som förslaget kan innebära. För att kunna bedöma om uppgiftsskyldigheten är proportionell mot skyldighetens ändamål krävs att vikten av att ändamålet uppnås kan vägas mot det intrång som behandlingen av personuppgifter innebär. Analys av intrånget måste ske utifrån den enskilde registrerades perspektiv och ta hänsyn till samtliga risker som förslaget kan innebära för den enskilde. Det är således inte företagets intresse som ska bedömas. I förevarande fall konstaterar Datainspektionen att bedömningen endast tar hänsyn till risker vid utlämnandet av personuppgifter från kredit- och försäkringsaktörerna men att det saknas analys av integritetsriskerna som uppstår till följd av att aktörerna vid begäranden mottar personuppgifter från Arbetsförmedlingen.

Det går enligt Datainspektionen inte att konstatera att uppgiftsskyldigheten skulle innebära ett begränsat intrång i den personliga integriteten. Att det rör sig om skyldighet att lämna ut uppgifter som annars skulle omfattas av lagreglerad respektive frivillig sekretess samt uppgifterna rör fysiska personers ekonomiska förehavanden är omständigheter som talar mot att intrånget ska anses begränsat. Det går inte heller att dra några definitiva slutsatser kring om de integritetshöjande åtgärderna i tillräcklig utsträckning tar om hand och minskar intrånget för att uppnå proportionalitet mot ändamålet.

Datainspektionen anser att det krävs en tydligare utredning och analys av de integritetsrisker som förslaget kan innebära för att en korrekt

proportionalitetsbedömning ska kunna genomföras. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslaget i denna del.

8.4 Arbetsförmedlingen bör få ett uttryckligt stöd i lag för att behandla personuppgifter för kontrolländamål

Enligt förslaget ska ett nytt ändamål införas i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten som ger Arbetsförmedlingen rätt att behandla personuppgifter för kontrolländamål.

Enligt promemorian görs bedömningen att det är ett starkt allmänintresse att Arbetsförmedlingen kan bedriva kontrollverksamhet. Vidare anges att detta intresse väger tyngre än intresset av att enskildas personuppgifter inte behandlas i större omfattning än vad som sker idag. Av promemorian framgår inte vilken rättslig grund enligt artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning som ska anses tillämplig på behandlingen.

Datainspektionen ser positivt på att promemorian innehåller en proportionalitetsbedömning där intresset av att behandla personuppgifter vägs mot intrånget i enskildas personliga integritet. Datainspektionen anser att det krävs en tydligare utredning och analys av de integritetsrisker som förslaget kan innebära för att en korrekt proportionalitetsbedömning ska kunna genomföras. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslaget på nuvarande underlag.

8.5 Gallring hos Arbetsförmedlingen av uppgifter som har avskilts för statistikändamål

Enligt förslaget ska den tioåriga gallringstiden för uppgifter som har avskilts för statistikändamål tas bort och istället ska uppgifterna gallras när de inte längre är nödvändiga för detta ändamål. Vidare förslås att kravet på att material ska lämnas över till arkivmyndighet bort.

I promemorian framgår att borttagandet av den tioåriga gallringstiden sannolikt kommer att få konsekvenser för den personliga integriteten och att personuppgifter sannolikt kommer att bevaras under en längre tid än vad som annars skulle ha varit fallet. Promemorian tar även upp att artikel 89.1 i EU:s dataskyddsförordning ställer krav på tekniska och organisatoriska åtgärder. De krav som ställs på Arbetsförmedlingen som personuppgiftsansvarig framgår enligt promemorian direkt av EU:s dataskyddsförordning samt lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Datainspektionen ser positivt på att promemorian innehåller en proportionalitetsbedömning där intresset av att behandla personuppgifter vägs mot intrånget i enskildas personliga integritet. Datainspektionen är även positivt inställd till förslaget syfte att förenkla utövandet av de registrerades rättigheter.

Datainspektionen anser dock att det krävs en tydligare utredning och analys av de integritetsrisker som förslaget kan innebära för att en korrekt proportionalitetsbedömning ska kunna genomföras. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslaget på nuvarande underlag.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Katarina Tullstedt efter föredragning av juristen Johan Strand.

Katarina Tullstedt, 2019-09-23 (Det här är en elektronisk signatur)